

**V e r t r o u w e n s p e r s o o n
o f
s t e u n f i g u u r**

**W a t m e t
B e l a n g v a n h e t k i n d ?**

**Katrien Herbots, Kenniscentrum Kinderrechten
Tim Stroobants, Vlaams Expertisecentrum Kindermishandeling**

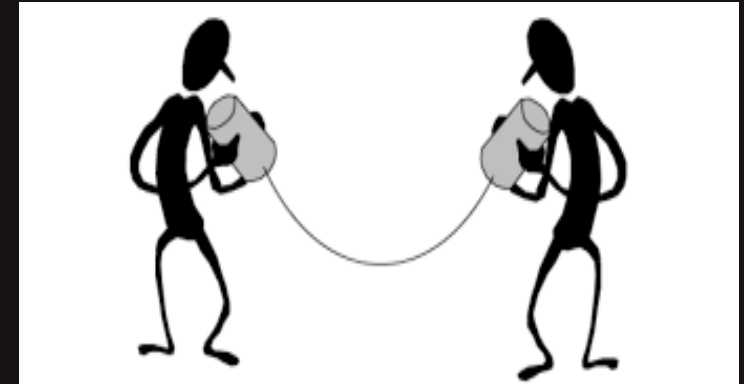

Check In

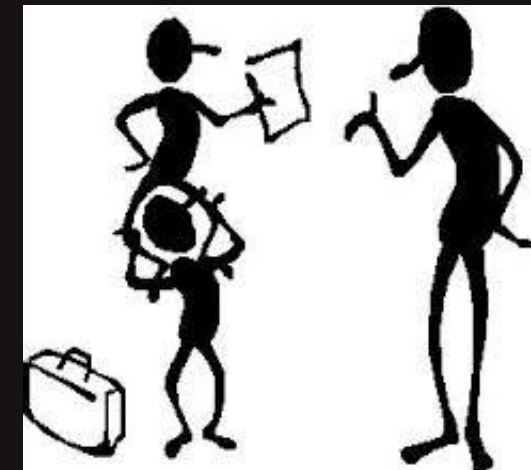
- Wat is dat: belang van het kind?

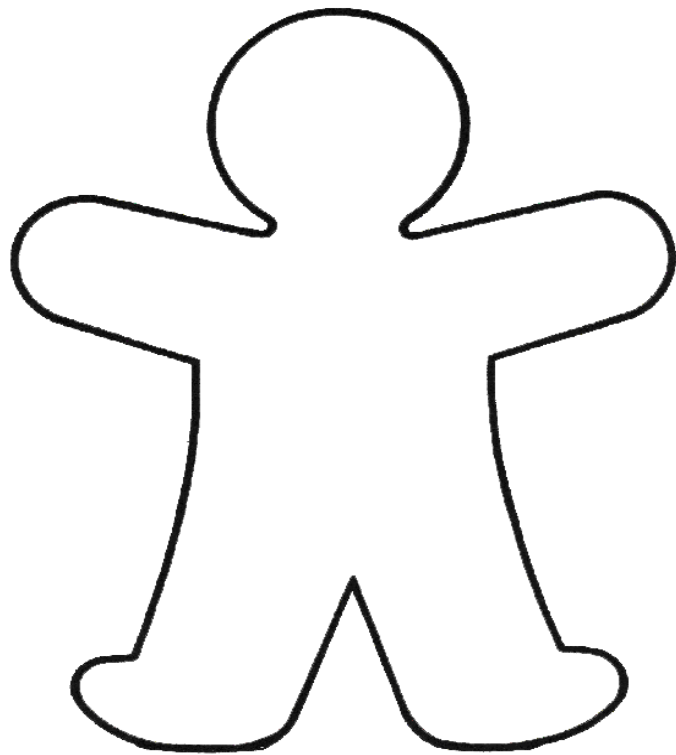
- Casusgericht reflectie

- Dialoog

- Uitwisseling stimuleren

SAME SAME

BUT DIFFERENT

[illegible]

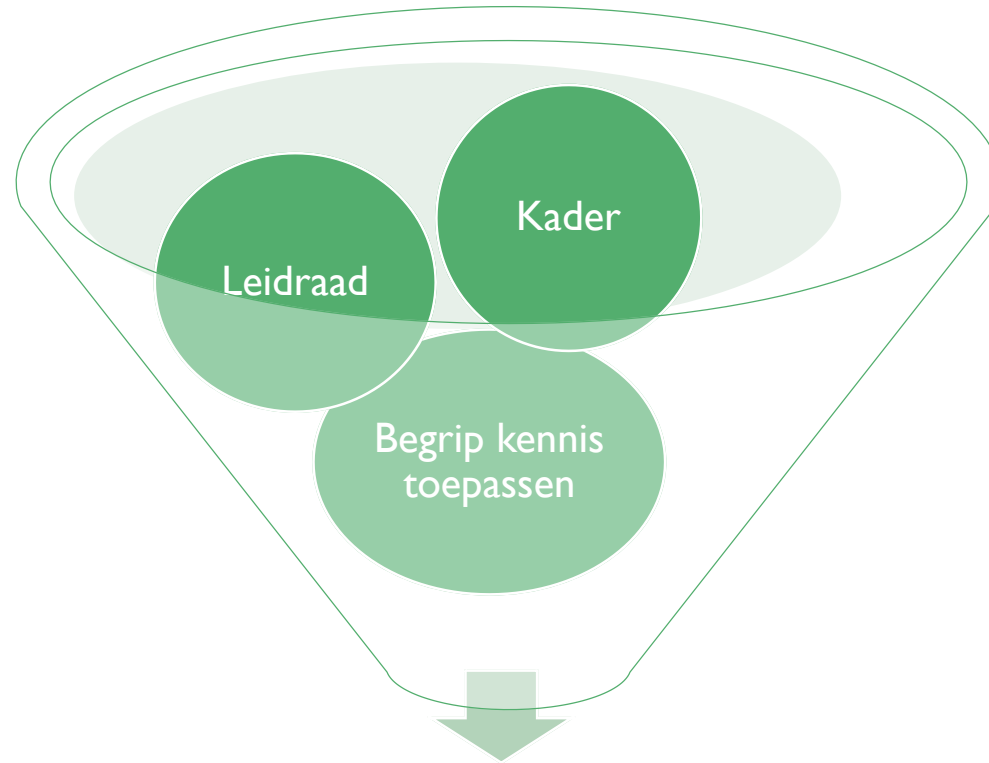
Ongeacht door wie

De eerste overweging

- Kinderrechtenverdrag
 - Art. 3, lid 1
 - Art. 9, lid 1 en 3 (gescheiden worden van ouders)
 - Art. 18, lid 1 (ouderlijke verantwoordelijkheid)
 - Art. 20, lid 1 (bescherming kinderen buiten gezin)
 - Art. 21 (adoptie)
 - Art. 37, c) (vrijheidsberoving)
 - Art. 40, 2, b, iii (aanpak jeugddelinquentie – rechtsbijstand)
- Handvest Grondrechten Europese Unie
 - Art. 24
- Grondwet
 - Art. 22bis, lid 4
- Tal van wetten (bv. Burgerlijk Wetboek)
en decreten (bv. art. 5 Decreet Rechtspositie Minderjarige)

Algemene Commentaar nr. 14 (2013) VN-Comité Rechten van het Kind ⁽¹⁾

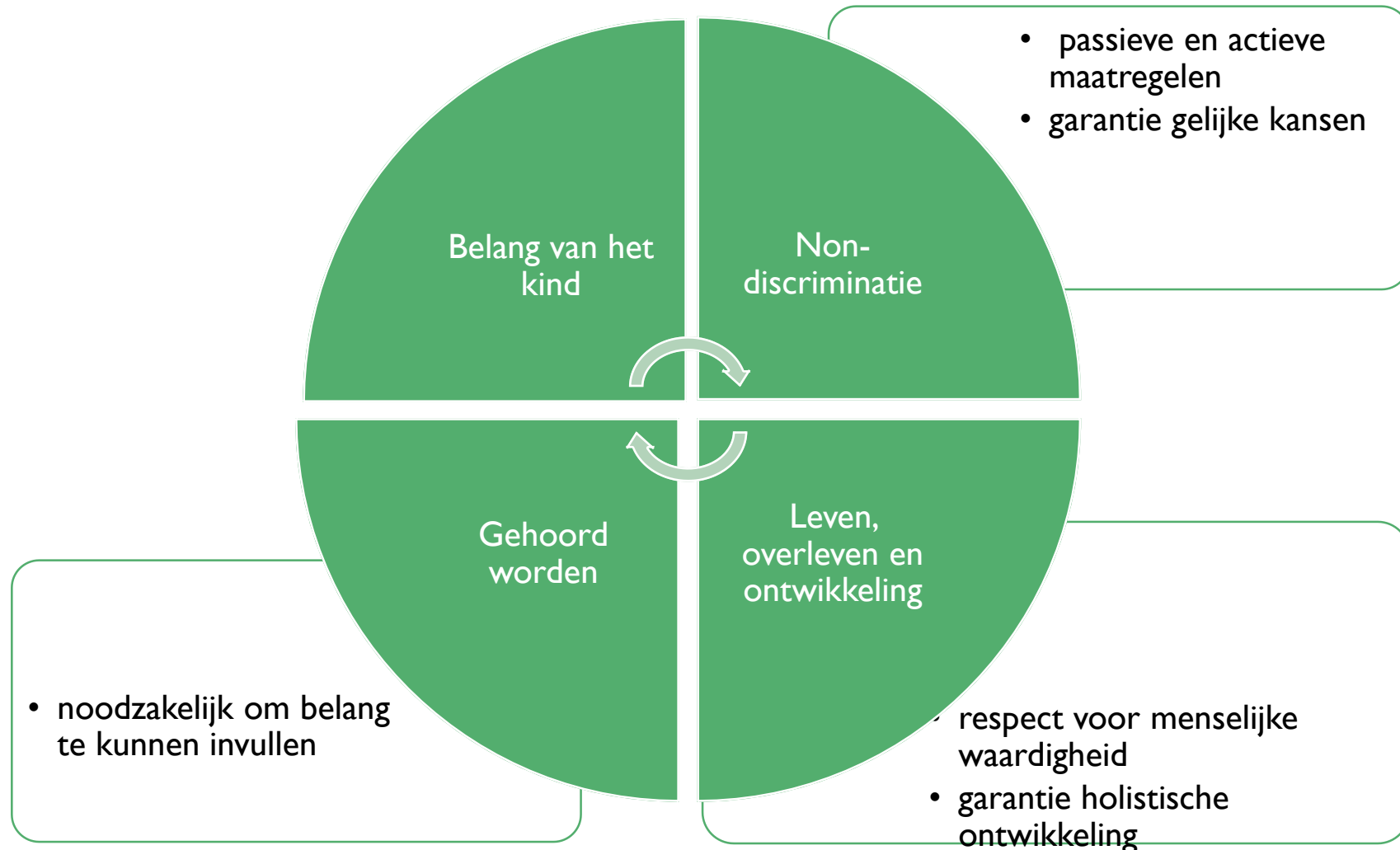

**Gedragsverandering op micro-, meso- en macro-niveau
Volwaardig respect voor kinderen als rechthebbenden**

Algemene Commentaar nr. 14 (2013)

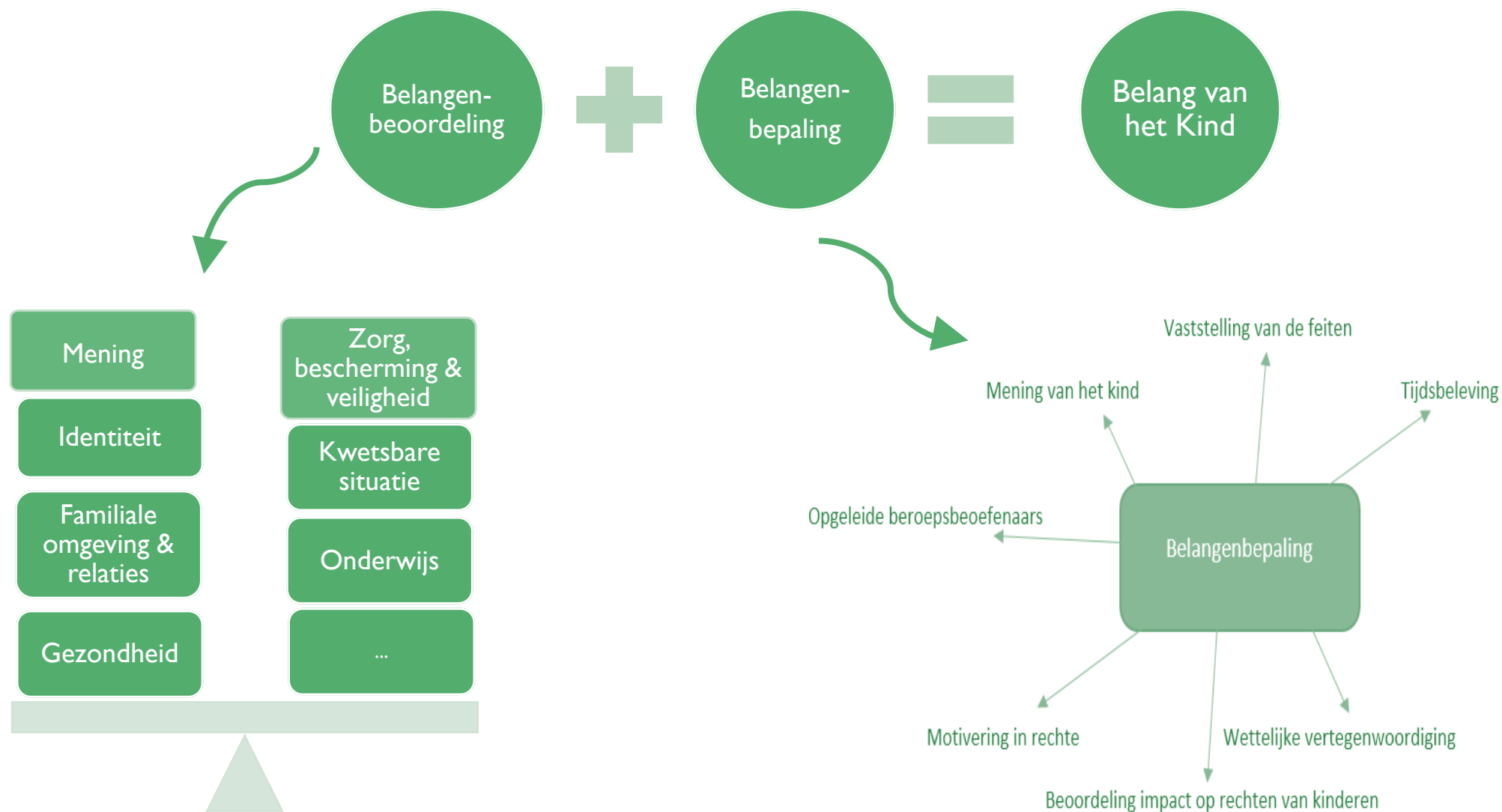
VN-Comité Rechten van het Kind ⁽²⁾

•

Algemene Commentaar nr. 14 (2013)

VN-Comité Rechten van het Kind ⁽³⁾

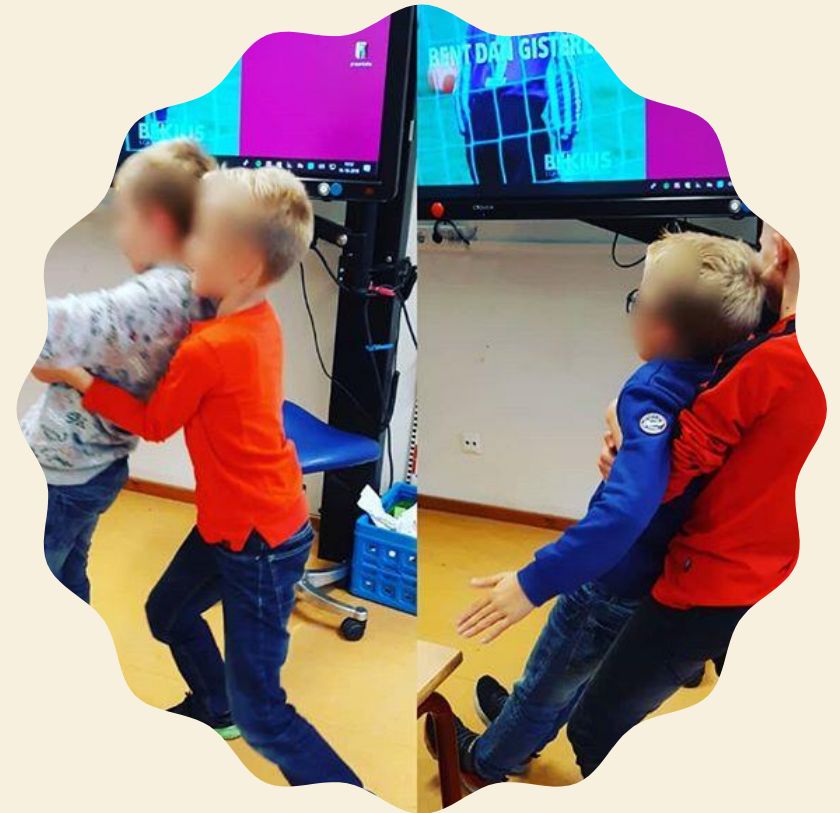

WAT WE AL WETEN - VERTROUWENSPERSOON

- Vertrouwenspersoon – recht op ‘bijstand’ bij de uitoefening van zijn rechten

De essentie van de vertrouwenspersoon blijft hierbij belangrijk: vanuit een vertrouwensrelatie, aangewezen door de minderjarige en in overleg met hem, de minderjarige ondersteunen in het proces van hulpverlening. De minderjarige blijft daarbij aan het stuur. Beroep doen op een vertrouwenspersoon is daarbij een recht van de minderjarige, geen plicht.

Richtinggevend kader over het recht op bijstand van de minderjarige door een vertrouwenspersoon in de integrale jeugdhulp. 23 november 2019.

WAT WE AL WETEN - VERTROUWENSPERSOON

Een vertrouwenspersoon treedt niet op in de plaats van de minderjarige en hij vertegenwoordigt hem niet.

In situaties waar kinderen zelf moeilijk afspraken kunnen maken met hun vertrouwenspersoon, bv. heel jonge kinderen, kinderen met een zwaar verstandelijke beperking, ..., kan de vertrouwenspersoon dit hierboven omschreven mandaat wel zelfstandiger opnemen.

Dit moet dan uiteraard steeds gebeuren vanuit het belang van de minderjarige.

Deze vertrouwenspersoon is dan nog steeds niet de officiële ‘vertegenwoordiger’ van de minderjarige (dat zijn de ouders of zijn voogd), maar eerder de ‘spreekbuis’ van de minderjarige.

Hij ondersteunt de minderjarige in de uitoefening van zijn rechten en komt op voor zijn belangen.

WAT WE AL WETEN - VERTROUWENSPERSOON

- In heel uitzonderlijke situaties, meer bepaald indien de minderjarige zelf niet in staat is iemand aan te wijzen én als de ouders en de minderjarige tegenstrijdige belangen hebben (bv. bij kindermishandeling) of als niemand het ouderlijk gezag uitoefent, kan de directeur van de voorziening (of zijn gemandateerde) of een medewerker van de toegangspoort een vertrouwenspersoon voor de minderjarige aanduiden
 - voorafgaand aan de aanstelling overleg plegen met de ouders/opvoedingsverantwoordelijken van de minderjarige
 - met ten minste twee jeugdhulpverleners die betrokken zijn bij de jeugdhulpverlening, en
 - met de aan te stellen persoon.
 - de directeur van de voorziening (of zijn gemandateerde) of de medewerker van de toegangspoort, moeten ook voorafgaand aan de aanstelling de minderjarige horen, rekening houdend met de mogelijkheden van de minderjarige.
 - de aanstelling dient te gebeuren met een speciaal daartoe ontworpen attest.
 - directeur beslist ook over de beëindiging van de aanstelling (tenzij de stopzetting gebeurt op eigen verzoek van de vertrouwenspersoon).

WAT WE AL WETEN - VERTROUWENSPERSOON

- Iedereen ziet en erkent het belang van het versterken van het belang van het kind, o.a. door de vertrouwenspersoon

Het Kinderrechtencommissariaat blijft het belang van een vertrouwenspersoon ook voor de jongeren benadrukken. Een ruime bekendmaking en sensibilisering van de mogelijkheid om een vertrouwenspersoon in te schakelen blijft nodig.

- Lus vzw - IROJ

WAT WE AL WETEN - STEUNFIGUUR

- Steunfiguur
 - Welke informatie op welke wijze delen?
 - Over waken dat deze persoon voldoende matuur is om discreet te kunnen omgaan met de vertrouwelijke informatie
 - Deze persoon zal ook niet over hetzelfde mandaat en dezelfde mogelijkheden beschikken als de vertrouwenspersoon. De jeugdhulpverleners mogen geen vertrouwelijke informatie met die ondersteuningsfiguur bespreken aangezien zij beroepsgeheim hebben.
 - De jeugdhulpverlening kan de ondersteuning door een vertrouwensfiguur die niet aan alle voorwaarden voldoet ook weigeren.

***DOE NIET VOOR
ANDEREN WAT JE
WIL DAT ZE VOOR
JOU ZOUDEN DOEN.
ZE ZOUDEN
WELEENS EEN
ANDERE SMAAK
KUNNEN HEBBEN.***

GEORGE BERNARD SHAW

- Wat zeggen kinderen zelf?

Matthew, L., Barron, I., & Hodson, A. (2019). Perspectives of Young Child Abuse Survivors on Confidentiality: An Exploratory Literature Review. *Journal of Child Sexual Abuse*, 28(3), 280-300.

- needing accurate information about services
 - the importance of someone non-judgemental to talk to
 - control over decisions affecting their lives
 - better access to services
 - higher level of confidential services
- Stem jonge kind expliciet en op verschillende manieren in beeld brengen
 - Twijfel toestaan - argumenten verhelderen en in gesprek brengen
 - Ook kwestie van participatief, holistisch, integraal, professioneel, ... werken

WAT WE ONS AFVRAGEN

- Hoe zet je die mooie theorie om in de grillige praktijk bij
 - Jonge kinderen
 - ? Persoon kiezen die al een affectieve band heeft met het kind – en aan de andere voorwaarden voldoet – of waarvan we denken dat die een affectieve band kan opbouwen met het kind. Bij voorkeur wel iemand die gedurende een langere periode (een paar jaar) aanwezig kan zijn in het leven van dat kind.
 - ? Hoe ga je dat na, hoe volg je dat op
 - Situaties van (veronderstelde) kindermishandeling
 - ? Stem en perspectief van het kind expliciet mee inbrengen en visibel maken via vertrouwenspersoon / steunfiguur: hoe doe je dat
 - ? Hoe ga je om met contra-productieve situaties, als het belang van het kind geschaad wordt

WAT ZEGGEN DE VK

- De positie van de minderjarige binnen zijn of haar context is resoluut de leidraad voor de vertrouwenscentra. Omgaan met kindermishandeling verplicht tot een moreel engagement. Het roept op tot een daadwerkelijke verbetering en borging van de veilige en volledige ontwikkeling van het kind.
- De missie van de vertrouwenscentra stemt volledig overeen met het realiseren van de kernaspecten van een goede aanpak van kindermishandeling. Het gaat over preventie, detectie en signalering, het stoppen van kindermishandeling, het voorkomen van herhaling van / nieuwe kindermishandeling, en het herstel van kind en zijn/haar omgeving
- De vertrouwenscentra werken daarvoor laagdrempelig, aanklappend, systemisch, integraal, gecoördineerd en geregisseerd
 - ➔ Er is een overeenkomst met het doel van een vertrouwenspersoon of steunfiguur
 - ➔ Zoeken naar complementariteit

WAT ZEGGEN DE CASUSSEN?

- Vertrouwenspersoon/steunfiguur kan brug leggen naar hulpverlening
- Bespreekbaar maken bij welke interventies wel/niet aanwezig – kan ook in bepaalde fase van hulpverlening – telkens opnieuw bespreekbaar maken: wat wil de minderjarige?
- Afspraken i.v.m. beroepsgeheim
- Draagkracht steunfiguur bewaken – misbruik is zware problematiek
- Weerstand van vertrouwenspersoon/steunfiguur kunnen accepteren en er op een respectvolle manier mee omgaan, zo ontstaat de mogelijkheid om deze te kunnen ombuigen naar een ondersteuning in het verdere traject. Ook voor hen is het een proces.

WAT ZEGGEN DE CASUSSEN?

- Maar ook gevaar verhogende situaties:
 - Activistische houding i.p.v. kindbelang
 - Inmengen in / verweven met gezin
 - Inzagerecht misbruiken
 - Hulpverlenend proces dwarsbomen

A man in blue swim trunks is captured mid-air, jumping from a wooden pier into a lake. The pier has a railing with white spherical ornaments. In the background, a boat with 'BUKOVINA' written on its side is docked. The lake is surrounded by green hills under a blue sky with scattered white clouds. Several red buoys are visible in the water.

AAN DE SLAG!

REFLECTIES O.B.V. CASUSSEN EN EIGEN ERVARING

- Op welke manier en wanneer komen steunfiguren/vertrouwensfiguren naar voren in de loop van een traject?
- Wat zijn de effecten van steunfiguren/vertrouwenspersonen bij jonge kinderen?
- Hoe kunnen steunfiguren/vertrouwenspersonen hun rol goed uitvoeren? Op welke manier kunnen ze beter ondersteund worden?
- Wat vind je moeilijk? En hoe kan je dit aanpakken?
- Wat zou je een volgende keer anders doen? Wat heb je hiervoor nodig?
- Welke competenties zijn belangrijk om in te zetten in deze situatie?
- Wat is voor jou bepalend in het belang van het kind?

Reflectie

Treffend

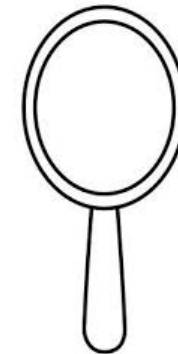
Belang van het kind

Nog nodig

Zo nog niet gedacht

GROEPSGESPREK

A decorative white wavy line runs vertically along the left edge of the image.

Check Out

VRAGEN VAN DE ORGANISATOREN

- Welke knelpunten wil de werkgroep signaleren? Zijn er suggesties om die knelpunten aan te pakken? En wat moet er eventueel zeker behouden of versterkt worden?
- Wat zijn de belangrijkste conclusies uit de werkgroep?
- Heeft de werkgroep nog andere suggesties om de rechten van minderjarigen, ouders, netwerk verder waar te maken?

CONTACTGEGEVENS

katrien.herbots@keki.be

tim.stroobants@expertisecentrumkindermishandeling.be